

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	२५.०	१०.०	५.०	४.०	५.०
							कमाल तापमान (अं .से)	२७.०	२९.०	३१.०	३२.०	३१.०
							किमान तापमान (अं .से)	२१.०	२१.०	२१.०	२१.०	२१.०
						स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः
						दु.		ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९९	९७	९८	९७	९७
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९४	९२	९६	९५	९५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१३	१५	१७	१७	१७
						स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम
						दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बीड जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तुरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरान्त्राइनिलप्रोल १८.५ % ६० मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अँसिटामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरान्त्राइनिलप्रोल १८.५ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोग्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम १.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनेझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनेझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इप्रिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे . सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिक्के चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिक्का मोझक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिक्का मोझकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सिहॅलोग्रीन १.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अँसिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रोड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अँसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया २०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून (पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोका बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अँझाक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनेझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने विन्नालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटादाईझीवम अँनोसोफी या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डाक्कोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक अँसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेव्हा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेव्हा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टीकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिऊ	वाढीची	चिऊ बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा घ्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फुल पोखरणारी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव प्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरान्त्राइनिलप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामुळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात घ्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० कि.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सॉलर सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रति पीक याप्रमाणे घ्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनमध्ये लष्मी स्कॉन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरूंना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरूंना चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतूनाशक औषधीची मात्रा घ्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २०% सूशूषा व ८०% काळजी (उपामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा ईत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सूत्रानुसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाचा या कालवधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक		३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)		२६.०	८.०	८.०	४.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं.से)		२५.०	२८.०	३०.०	३१.०	३१.०
							किमान तापमान (अं.से)		२१.०	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः
							दु.		ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९६	९६	९८	९६	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९५	९२	९२	९२	९३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		१०	१३	१४	१३	१३
							स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	उत्तर	पश्चिम	पश्चिम
							दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजोपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सांयाबीन	फुलधारणा / शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सांयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सांयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अॅसिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सांयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेगा करपा, चारकाल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोन्झोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोन्झोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिकसाकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारणे . सांयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सांयाबीन पिकात पिवळा मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सांयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ९.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अॅसिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडो १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सांयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टिन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पांग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नीनीसिलियम लिक्नीनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोन्झोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने विक्नालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटादाईझीयम अॅनोसोफी या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक अॅसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकांची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साइड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसांनंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजोपाला	काढणी/ वाढीची	भाजोपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजोपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजोपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजोपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव प्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलीपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरभशाणातीची कामे करून तण निवंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामुळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जून व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० कि.ग्रॅ. ७० कि.ग्रॅ. सॉलर सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रति पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्क्रीन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी निवंत्रणासाठी व त्याची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २०% सूत्रधा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुत्रधा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) माझे पशुधन माझे जबाबदारी या सूत्रानुसार आपल्या पशुधनाची या कालावधीमध्ये पशुनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक		३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)		६५.०	१५.०	१०.०	५.०	७.०
							कमाल तापमान (अं.से)		२७.०	२८.०	२९.०	३०.०	३१.०
							किमान तापमान (अं.से)		२२.०	२१.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							दु.						
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९६	९८	९९	९८	९८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९५	९३	९१	९१	९२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		११	१३	१४	१३	१३
							स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	उत्तर	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम
							दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी जालना जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी जालना जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळ ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकत, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकत पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खांड किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम १.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्रॉझिंग, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोन्झोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोन्झोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारवा. सोयाबीन पिकत पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकत पिवळा मोझक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उघटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६% + लॅम्ब्डा सिलॅहॅलोथ्रीन १.६% झेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रोड १९.८९% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकत शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकत लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम १९.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असताना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकत पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेमिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा असोफेकट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारवा. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकत लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोन्झोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकत कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने निवनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकत हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटारिझोमिअम ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकत (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किंलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायफोकोल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रिलिक असिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्पा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्पा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोडॉ मिश्रण ०.५% किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिक्	वाढीची	चिक् बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकत जमिनीत ओलावा व वापसा असताना खत मात्रा घ्यावी. भाजीपाला पिकत शेंडा आणि फळ पोखरण्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असताना फुल पिकत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	---	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पौक नुसकानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामुळे पौक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात घ्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० कि.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सॉलिंग सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पौक याप्रमाणे घ्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्कीन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा घ्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूक्ष्मा व ८० % काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सूत्रानुसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४४/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	१८.०	९.०	८.०	६.०	९.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	२५.०	२६.०	२९.०	२९.०	२८.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२०.०	२०.०	२०.०	२०.०	२०.०
							स. ढग स्थिती	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः
							दु. (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९८	९६	९५	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९५	९६	९५	९०	९५
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१४	१५	१६	१६	१६
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावणी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी लातूर जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकत, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा / शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अंसितामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम १.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनेझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनेझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकालाच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६% + लॅम्ब्डा सिलॅन्थ्रीन १.६% झेड सी ५० मिली किंवा अंसितामिप्रिड २५% + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू पी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असताना किटकनाशक पोण्यात पडले अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अंसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोवका बोडिंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यू पी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅंझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनेझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हुमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम अॅनोसोएली या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रिलिक अॅसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकांची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्पा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्पा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिक्कु	वाढीची	चिक्कु बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असताना खत मात्रा घ्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरण-या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव प्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असताना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामुळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गोडूखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात घ्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० कि.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सींगल सुपर फॉस्फेट आणि ९९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे घ्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्कॉन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा घ्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूरुषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सूरुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सूत्रानुसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४४/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक	३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
							पाऊस (मिमी)	२०.०	१०.०	६.०	३.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	२९.०	३०.०	३२.०	३२.०	३०.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०	२२.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९६	९६	९६	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९५	९२	९१	९१	९२
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१०	१३	१४	१३	१४
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	उत्तर
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वाढती वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सांयाबीन	फुलधारणा / शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सांयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सांयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अंसिदामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सांयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लॉईट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिकसाकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सांयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरा १० पिक्के चिकट सापळे पिकाच्या उंचीचा वर लावावेत. सांयाबीन पिकात मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सांयाबीन पिकावरील पिक्का मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सिहॅलोथ्रीन ९.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अंसिदामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सांयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नीनॉसिलियम लिक्नी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रोड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅनकोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅन्टोक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	वाढीची	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने विचनॉलफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघाड पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅनकोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटोराईझीयम अॅनोसोली या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक अॅसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलोरा ते फळधारणा	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकांची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेड स्टिकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
चिकू	वाढीची	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा द्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरण्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव प्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरा १ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलीपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरभागातीची कामे करून तण निवंग्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामुळे पीक नुकसान होते, कोव न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूळखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जून व नोव्हेंबर महिन्यात द्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० कि.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सॉलर सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे द्यावे.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्कॉन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्याची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतुनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २०% सूत्र्या व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुत्र्या इत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सूत्रानुसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालवधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ४४/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — २९.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २३ ते २९ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ३० ऑगस्ट ते ०३ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२३/०८	२४/०८	२५/०८	२६/०८	२७/०८	२८/०८	२९/०८	दिनांक		३०/०८	३१/०८	०१/०९	०२/०९	०३/०९
०.०	०.०	०.०	०.०	१२.८	१९.०	२९.७	पाऊस (मिमी)		३५.०	१४.०	८.०	४.०	६.०
३१.०	३१.२	३१.०	२८.०	२९.१	२५.०		कमाल तापमान (अं.से)		२५.०	२८.०	३०.०	३१.०	३१.०
२१.१	२१.४	२१.०	२२.०	२२.५	२२.५	२२.०	किमान तापमान (अं.से)		२१.०	२२.०	२३.०	२३.०	२३.०
ढगाळ	स्वच्छ	ढगाळ	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	दु.						
८८	८६	८४	८८	९५	९६	९६	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९६	९७	९८	९६	९६
५८	५६	६२	८०	९२	९५		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९५	९३	९२	९२	९२
६.४	७.०	६.२	४.९	४.६	४.४	४.८	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		११	१३	१४	१३	१३
पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम
पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम- नैऋत्य	दु.						
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासून आजपर्यंत			
६१.५							६८५.७			५६६.०			
हवामान सारांश / चेतावनी : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी परभणी जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी परभणी जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात दिनांक २९ ऑगस्ट रोजी बहुतांश ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ०२ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तर दिनांक ३१ ऑगस्ट व ०१ सप्टेंबर रोजी तूरळ ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.													
सामान्य सल्ला : विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २९ ऑगस्ट ते ०४ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०५ ते ११ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.													
संदेश : पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.													
पिकांचे नाव		अवस्था		कृषी हवामान सल्ला									
सोयाबीन		फुलधारणा / शेगा लागणे ते शेगा वाढीची		सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेंगा पोखरणारी अळी व खोड किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरान्टानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अस्मिटाप्राइड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरान्टानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम १२.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्रोअईट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिबळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिबळा मोडक प्रादुर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिबळा मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सिहॅलोथ्रीन ९.६ % झेड सी ५० मिली किंवा ऑस्मिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोइड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
खरीप ज्वारी		वाढीची		खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमांमेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.									
ऊस		वाढीची		ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ऑसेफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोस्का बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १९% + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवाराण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अँझावोसीस्ट्रोबीन १८.९% + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
हळद		वाढीची		हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने जिवालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझीम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम अँनोसोफी या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.									
संत्रा/मोसंबी		वाढीची/ फळवाढीची		संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर + जिब्रॅलिक ऑसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत फळगळ होऊ नये यासाठी चिलेटेड झिंक ५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
डाळींब		फुलारा ते फळधारणा		डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत रोगनाशकांची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी, डाळींब बागेत तेल्या रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी बोर्डो मिश्रण ०.५ % किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यूपी २.५ ते ३ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा कॉपर हायड्रॉक्साईड ५३.८% २ ते २.५ ग्रॅम प्रति लिटर + स्प्रेडर स्टीकर ०.३ ते ०.५ मिली प्रति लिटर दोन दिवसानंतर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
चिक्कु		वाढीची		चिक्कु बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.									
भाजीपाला		काढणी/ वाढीची		भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला पिकात जमिनीत ओलावा व वापसा असतांना खत मात्रा घ्यावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाय्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरान्टानिलीप्रोल १८.५% एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २०% एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १०% ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
फुलशेती		काढणी/ वाढीची		फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.									
तुती रेशीम उद्योग		----		यशस्वी रेशीम कोष उत्पादनात तुती पानांचा वाटा ३८ टक्के आहे, म्हणजे तुती बाग व्यवस्थापन आणि दर्जेदार तुती पाने निर्मिती महत्वाची आहे. महाराष्ट्र राज्यात रेशीम कोष उत्पादक शेतकऱ्यांकडे पीक नुकसानीची टक्केवारी २५ ते ३० टक्के एवढी आहे, म्हणजे रोगामुळे पीक नुकसान होते, कोष न करणे, विषबाधा ई. कारणे आहेत. जमिनीत शिफारसीप्रमाणे २० टन/हेक्टर किंवा ८ टन/एकर प्रमाणे कुजलेले शेणखत देणे किंवा ५ टन गांडूखत/हेक्टर म्हणजे २ टन/एकर दोन समान हप्त्यात जुन व नोव्हेंबर महिन्यात घ्यावे. युरिया किंवा डिएपी न देता अमोनियम सल्फेट १४० कि.ग्रॅ., ७० कि.ग्रॅ. सॉलर सुपर फॉस्फेट आणि १९ कि.ग्रॅ. पोटॅश/एकर प्रती पीक याप्रमाणे घ्यावे.									
पशुधन व्यवस्थापन		-----		गोवंशीय पशुधनमध्ये लष्की स्कौन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना पिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतुनाशक औषधीची मात्रा घ्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूत्रापा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुत्रापा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात. ६) "माझे पशुधन माझी जबाबदारी" या सूत्रानुसार आपल्या गोवंशीय पशुधनाची या कालावधीमध्ये जास्तीत जास्त काळजी घ्यावी.									
सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मोसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.													

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी